

Кусуф, хусуф ва истисқо намози ҳақида

17:28 / 27.07.2018 12397

فَوْسُخُ لَكَ، يَدَارُفُ أَوْلَاصٍ، رُضْحَ يَمَلِّ نِإِو. سُمَّ شَلَا يَلْجَنْتَ

الْوَهُءِ، إِدْرِبْ لِقَوِي الْوَزَاجَ يَدَارُفُ أَوْلَاصٍ نِإِو. أَلْبَقَتْ سُمُّ رَافِغَتْ سِأَوْءِ، أَعْدُءَاقْ سَتْ سِأَلْ أَوْ
يَمِّمُ دُرُضْحَ ي

Қуёш тутилганда жуманинг имоми одамлар билан икки рақъат нафл намоз ўқийди. Иккисида қироатни махфий ва узоқ қилади. Сўнгра то қуёш очилиб кетгунча дуо қилади. Агар имом ҳозир бўлмаса, худди хусуфдаги каби, якка-якка ўқийдилар. Истисқо қиблага қараган ҳолда дуо ва истиғфордан иборатдир. Агар якка-якка намоз ўқисалар ҳам, жоиз. Имом ридосини ўгирмайди. Бунга зиммий ҳозир бўлмайди.

«Кусуф» сўзи қуёш тутилишига, «хусуф» сўзи ой тутилишига нисбатан ишлатилади. Амалда эса иккаласи бир-бирининг ўрнига алмаштириб ишлатилаверади.

«Истисқо» арабча сўз бўлиб, «серобчилик», «суғоришни талаб қилиш» деган маъноларни англатади. Одатда кутиб турилган сувнинг келиши кечикса, уни талаб қилишга истисқо дейилади.

КУСУФ ВА ХУСУФ

Қуёш тутилганда жуманинг имоми одамлар билан икки ракъат нафл намоз ўқийди.

Бу намоз худди жума ва икки ийд намозлари каби бўлади.

دَعَا يَلْعَسُ سَمَّ شَلَلٍ تَفْسُكُ: لَأَقُوهُ نَعْلُ لَلِ يَضْرِبُ لَلِ قِرَاحُ مَنُوبَ صَبَقُ نَع
ذِي مَوِيَّهَ عَمَّ أَنْ أَوْهُبُ وَثُرُجِي أَعَزَفَ جَحَّحَ فَمَلَّ سَوَّهَ لَعْلَعُ لَلِ لَصَّ لَلِ لُوسَر
لَأَقُوهُ تَلَجُّنْ أَوْ فَرَصُنْ أَمْثُ مَ أَيُّ قَوْلِ أَمْ هِيَ فَلَاطَأَفَ نَيَّ تَعَكَّرَ لَصَّ فَلَ نَيَّ دَمْلَاب
نَمْ أَمْهُمُ تَيَّ لَصَّ لَصَّ لَصَّ شَدَّحَ أَكْ أَوْلَصَّ فْ أَمْهُمُ تَيَّ أَرِ إِذِ إِفْ، أَوْهُبُ لَلِ لُ فَوَّخِي تَيَّ أَلِ هَذِهِ أَمْ نِ
يُئِئِ اسَّنْ لَأَوْ دُوَادُ وَبَأُ هَأُورُ هَبَّ وَتَكْمَلِ

Қобийса ибн Мухориқ ал-Ҳилолий розияллоху анхудан ривоят қилинади:

«Расулуллоҳ соллаллоху алайҳи васалламнинг даврларида қуёш тутилди. Бас, у зот дахшатга тушган ҳолда кийимларини судраб, (шошилиб) чиқдилар. Мен ҳам ўша куни у зот билан Мадинада эдим. Бас, икки ракъат намоз ўқидилар. Иккисида қиёмни узоқ қилдилар. Сўнг қуёш очилганда қайтдилар ва:

«Албатта, булар оят-белгилардир. Аллоҳ таоло улар билан бандаларини қўрқитади. Қачон уларни кўрсангиз, энг яқиндаги ўқиган фарз намозингиз каби намоз ўқинг», дедилар».

Имом Абу Довуд ва Насоий ривоят қилишган.

Камол ибн Ҳумом: «Ўшанда бомдод намозидан кейин, қуёш икки найза бўйи кўтарилганда тутилган эди», деган.

Иккисида кироатни махфий ва узоқ қилади.

يَفَمَلَّ سَوَّهَ لَعْلَعُ لَلِ لَصَّ لَصَّ لَصَّ يَبْنُ لَلِ أَنْبَ لَصَّ: لَأَقُوهُ نَعْلُ لَلِ يَضْرِبُ لَلِ قِرَاحُ مَنُوبَ صَبَقُ نَع
يَنْ سَلَّ أَبَاحُ صَأُ هَأُورُ. أَتَوْصُ هَلْ عَمَّ سَنَ الْإِفْ وَتَكْمَلِ

Самура розияллоху анхудан ривоят қилинади:

«Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам қуёш тутилганда бизга имом бўлиб намоз ўқидилар. Биз у зотнинг овозларини эшитмадик».

«Сунан» эгалари ривоят қилишган.

Чунки қуёш кундузи тугилади. Кундузги жамоат намозларида қироат махфий бўлади.

رُوَسْبِ يَلْوَالِ اَعَكَّرِلَا يِفْ ؕ تَعَارَقُ تَرْزَحَ فِ يَفْ وُسْكَ ؕ اَلَصَّ يِفْ اُنْكَ ؕ ؕ شِئَاعُ تَلْ اَقْوِ
دُوَادُ وُبَّ اَهْ اَوْرَ . نَ اَرْمَعِ لَ اَعْرُوَسْبِ ؕ يِنَا ثَلَا يِفْ وَا ؕ رَقَبُ لَ ا

Оиша розияллоҳу анҳо:

«Кусуф намозида эдик. У зотнинг қироатларини биринчи ракъатда Бақара сурасига, иккинчисига эса Оли Имронга тахмин қилдим», деганлар.

Абу Довуд ривоят қилган.

Қироат махфий бўлганидан, қайси сура қироат қилинганини билиб бўлмаган. Шу билан бирга, қироат узоқ бўлгани ҳам билиниб турибди.

Сўнгра то қуёш очилиб кетгунча дуо қилади.

Чунки Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам шунга амр қилганлар.

هَدَّ نَا : لَ اَقَمَّ لَسَوَّ هِيَ لَعُ هَلَلَا اَلَصَّ يِبَّ لَلَا نَعُ ؕ هَنَعُ هَلَلَا يَضَرَ يَسُوْمُ يِبَّ اَنَعُ
اَهْلَسُرِّيَ هَلَلَا نَكَلَوَ ؕ هَتَا يَحَلَّ اَلْوَدْحُ اَلْوَمَلُ نُوَكَّتْ اَلْ هَلَلَا لَسُرِّيَ يَتَلَّ اَتَايَا
يِرَافُ غَتَسَا وَا هِئَا غَدَوَّ هَرَكْ ذَلَّ اَلْ اُوَعَزُ فَا فَا اَيَّ يَشْ اَهْنَمُ مُتَيَّ اَرَا اَذِ اَفْ ؕ هَدَابِعُ اَوْبُ فُوْحِي
سَيَذْمُرَّتْ لَ اَلْ اِةَسْمَحُ لَ اَهْ اَوْرَ

Абу Мусо розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам:

«Албатта, Аллоҳ юборадиган ушбу оятлар бировнинг ўлими ёки ҳаёти учун бўлмайди. Лекин Аллоҳ уларни бандаларини кўрқитиш учун юборади. Бас, улардан бир нарсани кўрсангиз, Аллоҳга зикр ва дуо қилишга, истиффор айтишга шошилинг», дедилар».

Бешовларидан фақат Термизий ривоят қилмаган.

Бу намозда жумадаги каби хутба қилинмайди. Чунки Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам намоз ўқишга амр қилганлар. Хутба қилишга амр

қилмаганлар.

Агар имом ҳозир бўлмаса, худди хусуфдаги каби, якка-якка ўқийдилар.

Чунки Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламнинг хусуф намозини жамоат билан ўқиганлари нақл қилинмаган. Шунинг учун хусуф намозини уйларда оддий нафл намозлари каби ўқилади.

Шайх Муҳаммад Содиқ Муҳаммад Юсуф

"Кифоя" китобидан